

Security
in practice

Polacy członkami ISIS

Natalia Płóćiniak

Polacy w Państwie Islamskim (ISIS) – studium przypadku

Opracowała: Natalia Płóćiniak, 17.08.2021

Pomimo formalnej likwidacji Państwa Islamskiego (ISIS), które kontrolowało część Iraku i Syrii, w rzeczywistości działa ono dalej. Organizacja przegrupowała swoje siły i wykorzystując zdobyte kontakty na całym świecie, „zapala” nowe tereny. Obecnie szczególną skuteczność w działaniu pokazuje w Afryce, zwłaszcza w państwach Sahelu czy Mozambiku.

Jeżeli chodzi o Polaków należących do ISIS, to brak jest szczegółowych danych na ten temat, ale szacunki mówią, że w szeregach organizacji mogło walczyć około 20 naszych rodaków¹. Ponieważ nie ma wielu informacji na temat większości z nich, trudno przeprowadzić dokładną analizę czynników, które miały wpływ na podjęcie przez nich decyzji o przystąpieniu do tej organizacji terrorystycznej. W tej chwili najwięcej wiadomo o Jakubie Jakusie oraz Dawidzie Ł. Warto w tym miejscu przeanalizować ich drogę do ISIS, aby dowiedzieć się, jak to się stało, że zwykli młodzi ludzie, pochodzący z typowych polskich rodzin, zostali członkami jednej z najbardziej skutecznych organizacji terrorystycznych w współczesnych czasach.

Jakub Jakus

Jakub Jakus, urodzony 31 lipca 1992 roku, pochodził z wielodzietnej, religijnej rodziny z małej miejscowości obok Sandomierza. Naukę w szkole średniej rozpoczął w katolickim liceum, ale po roku zmienił szkołę, najprawdopodobniej z powodów religijnych. Zaczął interesować się islamem. Początkowo bardzo to ukrywał, nie chciał, żeby ktoś – a szczególnie rodzina – dowiedział się o jego poglądach. Jedną z osób, której się z tego zwierzył, była nauczycielka Anna. W zamian za lekcje religii uczęszczał do niej na zajęcia etyki, podczas których szczerze rozmawiali. Bardzo się przed nią otworzył.

---

¹ *Werbunek do Państwa Islamskiego. Jak Polacy zostają terrorystami ISIS?*, 25.11.2015, <https://www.newsweek.pl/polska/polacy-w-panstwie-islamskim-polacy-terrorysty-w-isis/eyw4hvs>, 11.08.2021.

Identity particulars

Family name	JAKUS
Forename	JAKUB
Gender	Male
Date of birth	31/07/1992 (29 years old)
Place of birth	SANDOMIERZ, Poland
Nationality	Poland

Źródło: <https://www.interpol.int/How-we-work/Notices/View-Red-Notices#>, 18.08.2021.

W trzeciej klasie liceum przestał ukrywać swoje przekonania i zaczął mówić o nich otwarcie. Dyrektor pozwolił mu na modlitwę na terenie szkoły, w piwnicy. Uczniowie z jego otoczenia zauważyli wówczas różnicę w jego zachowaniu. Bardzo poważnie traktował zasady swojej nowej religii. Dla koleżanek był miły i uprzejmy, lecz nie podawał im ręki. Nie pił alkoholu. Zrezygnował ze studniówki i wspólnego zdjęcia na zakończenie. Tłumaczył to tym, że w islamie jest zakaz fotografowania ludzi. Rodzice Jakuba byli bardzo przeciwni zmianie religii przez syna. Nie potrafili tego zaakceptować. W momencie, kiedy Jakub nie zdał egzaminu na prawo jazdy, mama powiedziała do niego: „To Bóg w ten sposób daje ci znać, że się od niego odwróciłeś”.

Jakub opowiadał nauczycielce, że w 2016 roku jeździł do Lublina, do meczetu². Powiedział również, że tam wyznał wiarę w Allaha i przyjął nowe imię: Bismillah ir-Rahman ir-Rahim³. Nikt jednak nie pamięta wizyty Jakuba w meczecie, a dyrektor Nidal Abu Tabaq (pełniący tę funkcję od 2013 roku) twierdził, że go tam nigdy nie widział.

Po ukończeniu liceum Jakub poszedł na studia do Łodzi. Wtedy po raz pierwszy Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) zaczęła śledzić jego poczynania, ponieważ kontaktował się on z podejrzanymi ludźmi, pozostającymi w zainteresowaniu ABW. Następnie podjął naukę w szkole prywatnej w Warszawie. W 2012 roku przerwał edukację i postanowił wyjechać do Norwegii do pracy. Pracował w wielu miejscach – najpierw na budowach, następnie jako kurier i kierowca. Przebywał w wielokulturowym

² M. Gasiór, „Mamo, zostałem dżihadystą”. 23-letni Kamil wstąpił do ISIS i pojechał walczyć do Syrii, „na Temat”, 27.07.2016, <https://natemat.pl/186115,mamo-zostalem-dzihadysta-23-letni-kamil-wstapil-do-isis-i-pojechał-walczyć-do-syrii>, 1.08.2021.

³ „Mówił, że jedynie zabił na razie psa”. Dżihadysta z Polski, „TVN24”, 8.09.2016, <https://tvn24.pl/polska/mowil-ze-jedynie-zabil-na-razie-psa-dzihadysta-z-polski-ra674712>, 31.07.2021.

towarzystwie i otaczał się ludźmi o różnych poglądach. Usunął profil na Facebooku i zatarł wszystkie swoje internetowe ślady. W 2013 roku na siłowni w Oslo został oznaczony w poście. Osoba, która go to zrobiła, na swoim profilu zamieszczała wzmianki o ISIS.

W 2013 roku wraz ze znajomymi przejechał całą Europę i następnie miał zamieszkać w Turcji. Okazało się jednak, że okłamał rodziców i naprawdę przebywał w Syrii. Rodzice byli źli na niego i bardzo się martwili, lecz utrzymywali kontakt z nim poprzez Skype'a. Z czasem Jakub poślubił Syryjkę, która urodziła ich dziecko. Kontakt utrzymywała z nim również nauczycielka z liceum. Opowiadał rodzinie o swoich kursach – m.in. podstawowym kursie strzeleckim z kałasznikowem, a następnie snajperskim⁴. Kontaktował się również z przyjacielem, lecz nie znamy jego danych osobowych. Podczas jednej z rozmów przez Skype'a przyjaciel zapytał się go, czy już kogoś zabił, no co Jakub odpowiedział: „Na razie zabiłem jedynie psa”⁵.

Interpol wystawił czerwoną notę za Jakubem Jakusem. Jest on poszukiwany za przynależność w ISIS. Postawione mu zarzuty to m.in.: udział w organizacji terrorystycznej „Islamskie Państwo Iraku i Lewantu”, ułatwianie uczestnictwa w organizacji terrorystycznej ISIS, nielegalne posiadanie broni palnej, kradzież dokumentu i użycie dokumentu poświadczającego tożsamość innej osoby⁶.

Jakub ponownie zaczął się kontaktować z najbliższymi. Kiedy podczas rozmów pytali go o sprawy związane z działaniem ISIS, odpowiadał im: „Taka tu jest tradycja, takie zwyczaje”. Widzieli, że się zmienił. To już nie była ta sama osoba, znajdował się pod wpływem organizacji. Nie myślał racjonalnie. Podczas rozmowy opisał najbliższemu, jak został zraniony, a właściwie postrzelony przez patrol motocyklowy podczas patrolu. Rodzina bała się o jego życie, a dodatkowo nie miała o nim żadnych informacji, nie знаła nawet jego adresu zamieszkania. W 2016 roku urwał się z nim kontakt. Przez postępowanie syna rodzice do tej pory zmagają się z problemami, których im przysporzył. Były to m.in. kontrola służb specjalnych, problemy w pracy (gdyż ojciec był gminnym radnym), plotki, zepsuta reputacja i pewnie wiele innych przykrości⁷.

ISIS podało komunikat o śmierci Jakuba. Oświadczyli w nim, że zginął w walce, dodali również: „Niech Allah ma go w swojej opiece”. Nie pokazali jednak jego ciała⁸. Z tego powodu już zawsze będzie widniał na liście osób poszukiwanych za udział w działalności terrorystycznej.

Dawid Ł.

Dawid wychowywał się w Radomiu w katolickiej rodzinie. Był miłym, bystrym nastolatkiem, który interesował się komputerami. W wieku 14 lat wraz z rodziną przeniósł się do Lillestrøm w Norwegii. Miejscowość ta znajduje się niedaleko Oslo. Nie miał problemu z językami, angielski poznał już przed

⁴ M. Gasiór, „Mamo, zostałem dżihadystą”...

⁵ „Mówił, że jedynie zabił na razie psa”...

⁶ „INTERPOL”, <https://www.interpol.int/How-we-work/Notices/View-Red-Notices#2016-46248>, 1.08.2021.

⁷ M. Gasiór, „Mamo, zostałem dżihadystą”...

⁸ *Uciekł do ISIS. Historia Jakuba Jakusa, polskiego dżihadysty*, „Polsat News”, 8.06.2021, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2021-06-08/uciekl-do-isis-historia-jakuba-jakusa-polskiego-dzihadysty/>, 1.08.2021.

wyjazdem do Norwegii, a po kilku miesiącach od przyjazdu dobrze posługiwał się też językiem norweskim. Swoje zainteresowanie komputerami połączył z pracą – zaczął współpracować z lokalnymi firmami i tworzył dla nich grafikę komputerową. Mimo licznych obowiązków miał czas na naukę.

W wieku 19 lat zakochał się w dziewczynie, która pochodziła z muzułmańskiej rodziny. Jej rodzina nie zaakceptowała ich miłości. Tłumaczyli to tym, że młodzi nie mogą być razem, bo chłopak jest „niewierny”. Uczucie Dawida było tak silne, że postanowił przejść na islam. Zmienił swój wygląd zewnętrzny, zaczął ubierać się w strój charakterystyczny dla muzułmanów. Regularnie chodził do meczetu, uczył się języka arabskiego i studiował Koran. Pomimo to został odrzucony. Nie poddał się wtedy, przeciwnie – poczuł się jeszcze bardziej zmotywowany. Jego zaangażowanie w nową religię odsunęło go od rodziny. Bliscy zaakceptowali jego przejście na islam i wspierali go, ale tłumaczyli mu, że otacza się złym towarzystwem, że sprowadzi na siebie i rodzinę problemy. Dawid nie doceniał ich dobrej woli, uważał, że go nie rozumieją i krzywdzą. Zaczął ich nawet szantażować, że zaalarmuje służby o szykanowaniu go z powodu wyznawania innej religii. Wypowiadał się na różnych forach poświęconych islamowi. Norweskie służby specjalne dostrzegły jego fascynację w 2012 roku i od tamtego momentu obserwowały jego poczynania. Udzielał się na grupie „Prorok Ummah”, która aprobowała terroryzm i zabijanie niewiernych. Tam poznał Jakuba Jakusa, który stał się jego wzorem do naśladowania i przyjacielem.

Podczas udzielania się na islamskich forach poznał również Małgorzatę. Dziewczyna mieszkała w Polsce i została muzułmanką, mimo że jej mama tego nie akceptowała. W 2014 roku przyjechał specjalnie do niej do Polski. Po przyjeździe zabrał ją do Warszawy i tam wzięli ślub w obrządku muzułmańskim. Postanowili zamieszkać w Radomiu, w jego rodzinnym mieście. 5 marca 2014 roku Dawid i Małgorzata polecili do Turcji, żeby studiować Koran. Gdy dolecieli do Stambułu, dziewczyna zadzwoniła do mamy ostatni raz, a następnie kontakt się urwał. Przestraszona kobieta zawiadomiła służby bezpieczeństwa. Ponad miesiąc później córka się do niej odezwała, ale nie chciała zdradzać szczegółów dotyczących swojego życia.

Służby specjalne odkryły, że Dawid przekroczył nielegalnie granicę z Syrią. Prawdopodobnie dołączył do grupy „Hakarat Fajr Szam al-Islamija”, która walczyła w syryjskiej wojnie domowej. Miał od nich uzyskać dokument zaświadczający, że „Brat Dawood Hadad” jest członkiem organizacji. Rodzina kontaktowała się z synem przez Skype’a. Starali się mu pomóc wrócić do Norwegii. Udało im się to osiągnąć dzięki znajomemu w Turcji. Dawid i jego żona wrócili do Oslo jesienią 2015 roku i zamieszkali z jego rodziną⁹.

ABW prowadziła śledztwo dotyczące Dawida Ł. Polskie i norweskie służby przesyłały sobie wzajemnie informacje na jego temat. Dzięki temu wiedzieli, kiedy i gdzie mniej więcej się znajduje. W listopadzie 2015 roku, kiedy Dawid i Małgorzata postanowili wrócić do Polski, na lotnisku w Norwegii Dawid został skuty i przeszukany, ponieważ służby chciały uzyskać jakieś dowody na to, że współpracuje on

---

⁹ B. Żurewicz, *Nasze życie jest w ich rękach. Ich życiem nikt się nie przejmuje*, „TVN24”, <https://tvn24.pl/magazyn-tvn24/z-radomia-do-syrii-bo-zle-sie-zakochal,124,2222,2.08.2021>.

z groźną organizacją islamską. Jednak po kilku godzinach został wypuszczony i pozwolono mu lecieć do Polski. Norweskie służby postanowiły przekazać sprawę polskim odpowiednikom, dlatego też wyrażono zgodę na opuszczenie kraju, by uniknąć zamieszania związanego z przekazaniem podejrzanego. Po wylądowaniu samolotu Dawid Ł. z żoną zostali zatrzymani na lotnisku Chopina w Warszawie. Śledczy z ABW ustalili, że po przekroczeniu granicy turecko-syryjskiej mężczyzna dotarł do Aleppo, gdzie został przeszkolony. Podczas tego szkolenia miał brać udział w patrolach terenów zajętych przez dżihadystów. W trakcie przeszukania znaleziono przy nim dokumenty pozwalające na poruszanie się w Syrii po terenach zajętych przez organizacje terrorystyczne oraz dwa zdjęcia. Na jednym z nich siedział na tle flagi Państwa Islamskiego z maczetą w ręce, na drugiej fotografii widać, jak trzyma kałasznikowa¹⁰. Sprawdzono również jego laptopa, gdzie znaleziono nagrania przedstawiające egzekucje syryjskich żołnierzy i propagandowe wystąpienia Abu Bakra al-Baghdadięgo, przywódcy bojowników Państwa Islamskiego, oraz filmy instruktażowe¹¹.

Po zatrzymaniu Dawid Ł. został przetransportowany do aresztu w Piotrkowie Trybunalskim, gdzie dostał jednoosobową celę. Mogli z nim kontaktować się jedynie przedstawiciele prokuratury prowadzącej śledztwo, psycholog, wychowawca i strażnik. Otrzymał status niebezpiecznego więźnia, dlatego był nadzorowany przez 24 godziny na dobę. Musiał m.in. spać z głową ułożoną w taki sposób, żeby strażnik mógł ją widzieć przez wizjer¹².

Jego proces rozpoczął się w sądzie okręgowym w Łodzi w 2015 roku. Dawida Ł. nie oskarżono o przynależność do Państwa Islamskiego, ale zarzucono mu współpracę z organizacją „Świt Syrii”¹³. Dowodem świadczącym o tym był znaleziony przy oskarżonym dokument – „glejt” – dzięki któremu mógł się swobodnie poruszać po terenie Syrii¹⁴. Oskarżony podczas przesłuchania nie przyznał się do winy i tłumaczył, że na Bliskim Wschodzie posiadanie i noszenie broni przez mężczyznę jest normalne. Sąd oznajmił, że nie posiada dowodu, który świadczy o jego aktywnych działaniach terrorystycznych i istotne w sprawie było, że dobrowolnie Dawid Ł. zrezygnował z udziału w organizacji¹⁵. Małgorzacie nie postawiono zarzutów, gdyż nie znaleziono żadnych dowodów na jej współpracę z terrorystami¹⁶.

---

¹⁰ W. Pierzchała, *Polak oskarżony o terroryzm przed sądem w Łodzi [ZDJĘCIA]*, „Dziennik Łódzki”, 7.11.2017, <https://dzienniklodzki.pl/polak-oskarzony-o-terroryzm-przed-sadem-w-lodzi-zdjecia/ar/12651503>, 15.08.2021.

¹¹ *Miał być islamskim bojownikiem? Śledztwo w sprawie Polaka podejrzanego o terroryzm*, „TVN24”, 12.07.2016, <https://tvn24.pl/lodz/sledztwo-w-sprawie-polskiego-terrorysty-mial-zostac-bojownikiem-ra657768-3185890>, 15.08.2021.

¹² *Miał być islamskim bojownikiem...*

¹³ Ruch „Świt Syrii” to lokalna grupa działająca na terenie miast syryjskich Aleppo, Idlib, Homs oraz Hama, licząca około 1500-2000 osób. W 2014 roku współpracowała z organizacją „Front Zwolenników Religii” oraz „Front Al-Nusra”.

¹⁴ W. Pierzchała, *Polak oskarżony o terroryzm...*

¹⁵ *Radom. Dawid Ł. skazany na cztery lata więzienia za terroryzm*, „RDC”, 26.09.2019, <https://www.rdc.pl/informacje/radom-dawid-l-skazany-na-4-lata-wiezienia-jest-wyrok-ws-o-terroryzm/>, 12.08.2021.

¹⁶ A. Żądło, *„Do Syrii nie jeździ się na saksy”. Czy po raz pierwszy polski dżihadysta zostanie skazany za terroryzm?*, „Weekend.Gazeta.PL”, 8.09.2019, <https://weekend.gazeta.pl/weekend/7,177333,25125816,do-syrii-nie-jezdzi-sie-na-saksy-czy-po-raz-pierwszy-polski.html>, 12.08.2021.

W 2017 roku sąd uchylił Dawidowi Ł. areszt tymczasowy¹⁷. W 2018 roku został zwolniony z aresztu i zatrzymany ponownie 12 lutego 2019 roku przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego pod innym zarzutem. Zebrano dowody na to, że Dawid Ł. planował zamach terrorystyczny w Radomiu¹⁸. Postawiono mu zarzuty zbierania środków finansowych, podejmowania działań mających na celu uzyskanie dostępu do broni palnej i materiałów wybuchowych oraz planowanie zamachu terrorystycznego¹⁹. 24 września 2019 roku sąd skazał Dawida Ł. na cztery lata więzienia²⁰.

Jest wiele elementów, które mogły się przyczynić do radykalnych zmian obu mężczyzn i wstąpienia w szereg organizacji – m.in.: nowa religia, nowe otoczenie czy problemy emocjonalne. Organizacje docierają często do takich ludzi w momencie, gdy mają oni jakieś problemy psychicznie lub finansowe²¹. Na pewno do organizacji przyciąga ich także to, że Państwo Islamskie oferuje wizję nowego porządku świata i nowych wartości. Dla zagubionych oraz niestabilnych emocjonalnie osób to wymarzona przyszłość. Kultura europejska nikomu raju nie proponuje, natomiast fundamentaliści taką perspektywę obiecują.

---

¹⁷ W. Pierzchała, *ABW zatrzymała Dawida Ł. Zbierał pieniądze na akcje terrorystyczne?*, „Dziennik Łódzki”, 5.03.2019, <https://plus.dzienniklodzki.pl/abw-zatrzymala-dawida-l-zbieral-pieniadze-na-akcje-terrorystyczne/ar/13935255>, 12.08.2021.

¹⁸ *Areszt za przygotowanie do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym*, „Prokuratura Krajowa”, 04.03.2019, <https://pk.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-prokuratury-krajowej/areszt-za-przygotowanie-do-popolnienia-przestepstwa-o-charakterze-terrorystycznym/>, 12.08.2021.

¹⁹ J. Petz, *Radomianin w ISIS. Miał przygotowywać zamachy na Polaków. Ruszył jego proces*, „echodnia.eu”, 23.06.2020, <https://echodnia.eu/radomskie/radomianin-w-isis-mial-przygotowywac-zamachy-na-polakow-ruszyl-jego-proces/ar/c1-15042292>, 15.08.2021.

²⁰ B. Rogowska, *4 lata za udział w islamskiej organizacji terrorystycznej. To pierwszy taki wyrok w Polsce. "Wiele okoliczności łagodzących"*, „Wyborcza”, 24.09.2019, <https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,35136,25228530,x-lat-za-udzial-w-organizacji-islamskiej-terrorystycznej-to.html>, 18.08.2021

²¹ *Werbunek do Państwa Islamskiego. Jak Polacy zostają terrorystami ISIS?*, „Newsweek”, 25.11.2015, <https://www.newsweek.pl/polska/polacy-w-panstwie-islamskim-polacy-terrorysty-w-isis/eyw4hvs>, 7.08.2021.